

USA vil rydde op i Vietnam

MERETE JENSEN SKRIVER FRA VIETNAM | 25. september 2009 01:00

Klyngebomber fra Vietnamkrigen udstillet på militærmuseet i Hanoi. Alene i 2008 blev 437 mennesker dræbt af krigens overskydende bomber, der fortsat ligger ueksploderede rundt omkring. --Foto:Hoang Dinh NamAFI / Scanpix

Årtier efter Vietnamkrigens afslutning ligger der stadig 800.000 ueksploderede bomber i skove og på marker, mens sprøjtegiften Agent Orange har invalideret op imod fire millioner. Nu skal der ryddes op

15-årige Hoang Huu Dinh nåede formentlig slet ikke at opdage, hvad det var, hans skovl stødte på, før det var for sent.

Sammen med sin far var Hoang i gang med at grave ud til en fiskedam foran familiens lille hus i Duc Tho-provinsen 300 kilometer syd for Vietnams hovedstad, Hanoi, da han stødte på en ueksploderet bombe fra

Vietnamkrigen og ved et uheld detonerede den.

Ekspllosionen var så kraftig, at Hoang døde på stedet. Hans far brækkede armen og fik skader i ansigtet.

Ifølge forsvarsministeriet i Hanoi har Vietnamkrigens ueksploderede ammunition dræbt mere end 10.000 mennesker og såret mindst 12.000, siden krigen sluttede i 1975.

Alene i 2008 blev 437 mennesker dræbt af krigens overskydende bomber. Og der er meget, som tyder på, at Hoang langt fra bliver krigens sidste offer.

Ifølge Forsvarsministeriets chef for artillerirydning ligger der stadig 800.000 ueksploderede bomber, landminer og andet artilleri gemt lige under overfladen og spredt ud over et areal på 6,6 millioner hektarer i det centrale Vietnam.

Oprydningsarbejdet efter krigen er i gang – både på de bonede gulve i Hanoi, hvor amerikanerne nu lover penge til arbejdet – og ude i landet, hvor minerydningshold hvert år rydder 15-20.000 hektarer. Med den fart vil Vietnam først være fri for ueksploderet ammunition om 440 år.

Men den hastigt voksende befolkning øger til stadighed presset for mere landbrugsjord, og med yderligere opdyrkning af den vilde natur vil det betyde mange flere dødsulykker med ueksploderede efterladenskaber fra krigens tid, advarer eksperterne.

Som om det ikke i sig selv var livstruende nok, risikerer millioner af vietnamesere dagligt deres eget og fremtidige generationers liv og helbred ved at leve af deres landbrugsjord og føde deres børn i de centrale

provinser, der blev værst udsat for sprøjtemidler som det dioxin-holdige Agent Orange under krigen.

Den vietnamesiske regering anslår, at op imod 4 millioner vietnamesere lever med så alvorlige efterveer af sprøjtemidlerne som kræft og hjerneskader eller med medfødte fysiske og psykiske handicap, som kan føres direkte tilbage til forældrenes forhøjede mængder dioxin i kroppen.

Den vietnamesiske regering og nationale støttegrupper for Agent Orange-ofre har i årtier forgæves forsøgt at få først den amerikanske regering og sidenhen de amerikanske kemikalievirksomheder, der producerede den dioxinholdige gift, til at betale kompensation til ofrene og til at hjælpe med oprydningen. Men først i 2006 afsatte den amerikanske regering 3 millioner dollar (godt 15 millioner kroner) til at fjerne dioxinrester fra området omkring den tidligere amerikanske militærbase ved lufthavnen i den centrale havneby Da Nang. Hér blev giftstofferne opbevaret og fyldt på de amerikanske fly, og her har store skilte i årevis advaret de lokale mod at spise fisk fra floderne og grøntsager fra deres haver på grund af dioxinniveauet, der flere steder er 3-400 gange højere end internationalt accepterede grænseværdier.

På et møde i Hanoi for nylig gav amerikanerne løfte om yderligere 15 millioner kroner til oprydningen af krigens dødelige konsekvenser. Med et tidligere løfte om knap 10 millioner kroner bringer det amerikanernes samlede økonomiske bidrag til den miljømæssige og sundhedsmæssige oprydning efter krigen op på knap 50 millioner kroner. Et beløb, der slet ikke forslår, og som ifølge den vietnamesiske viceminister for naturressourcer og miljø, Nguyen Xuan Cuong, desuden bliver uddelt alt for langsomt.

Vietnamesiske regeringskilder kalder Agent Orange "Vietnamkrigens farligste arv" og anslår, at alene oprydningen af Da Nang og to lignende såkaldte hotspots (områder med meget høje koncentrationer af dioxin) vil beløbe sig til langt over 300 millioner kroner. Ifølge de vietnamesiske myndigheder er der mindst 24 af disse hotspots i det centrale Vietnam.

Den amerikanske regering yder økonomisk kompensation til de amerikanske Vietnamveteraner, der var i kontakt med Agent Orange under krigen, og som efterfølgende har udviklet forskellige kræftsygdomme.

Amerikanerne hævder dog, at flere videnskabelige undersøgelser er nødvendige, før man kan fastslå en sammenhæng mellem Agent Orange og de vietnamesiske krigsveteraners lidelser samt de gruopvækkende fysiske og psykiske defekter, børn i og uden for Vietnams hotspots bliver født med

Under Vietnamkrigen blev 80 millioner liter gift indeholdende 400 kilo dioxin sprøjtet ud over det centrale Vietnam. Det vurderes, at én skefuld dioxin i drikkevandsforsyningen er nok til at dræbe en storby med otte millioner indbyggere.

mjensen@kristeligt-dagblad.dk

klassikere fra K.dk
